

Éli és fiai

1 Sámuel 2:12-36 {PP 575}

Éli pap és bíró volt Izraelben, a legmagasabb tisztségeket töltötte be Isten népe körében. Mivel Isten választotta a papság szent kötelességére, ráruházva a legnagyobb felelősséget s az ország fölé rendelve a legfőbb igazságszolgáltatási tekintélyként, felnéztek rá mint példaképre, és nagy befolyást gyakorolt Izrael törzseire. Ám annak ellenére, hogy az egész nemzetet kormányozta, saját házanépét nem tudta igazgatni. Engedékeny apa volt. Mivel szerette a békességet és a kényelmet, nem érvényesítette atyái tekintélyét gyermekei gonosz szokásainak és hajlamainak megfékezésére. Megbüntetésük helyett engedett akaratuknak, és hagyta, hogy saját útjaikon járjanak. Ahelyett, hogy fiai nevelését elsődleges feladatának tartotta volna, nem tulajdonított kellő jelentőséget ennek. Izrael főpapja és bírása jól tudta, hogy kötelessége fékezni, nevelni a gyermekeket, akiket Isten bízott a gondjaira. Azonban visszariadt ettől, mert ez fiai akaratának keresztvezését jelentette, és szükségessé tette volna megbüntetésüket, illetve kívánságaik megtagadását. Gyermekei minden kívánságát teljesítette, eljárása borzalmas következményeinek mérlegelése nélkül, és elhanyagolta feladatát, hogy Isten szolgálatára és a kötelezettségek elvégzésére alkalmassá tegye őket. {PP 575.1}

Isten ezt mondta Ábrahámról: „Mert tudom róla, hogy megparancsolja a fiainak és a házanépének útána, hogy megőrizték az Úrnak útját, igazságot és törvényt téve.” (I. Móz. 18:19) Éli azonban hagyta, hogy gyermekei uralkodjanak rajta, ők parancsoltak az apának. A törvényszegés átka a fiai útját kísérő romlottságban és gonoszságban mutatkozott meg. Nem becsülték igazán Isten jellemét, sem törvényének szent voltát. Gyermekeiktől hozzászórtak a szentélyhez és szolgálatához, de ahelyett, hogy tisztelettel töltötte volna el őket, teljesen érzéketlenné váltak annak szentsége és jelentősége iránt. Az apa annak idején nem követelte meg tőlük a tiszteletet, nem volt tekintélye, nem akadályozta meg, hogy tiszteletlenül tekintsenek a szentély ünnepélyes szolgálatára, és amikor férfikorba léptek, telve voltak a kételkedés és lázadás halálos gyümölcseivel. {PP 575.2}

Bár teljesen alkalmatlanok voltak a tisztségre, mégis papokká tették őket a szentélyben, hogy Isten előtt szolgáljanak. Az Úr a legrészletesebb utasításokat adta az áldozatok bemutatására nézve, de ezek a gonosz férfiak a tekintély semmibevételének szokását még Isten szolgálatába is belevitték, és nem vették figyelembe az áldozati törvényt, amelyet a legünnepélyesebb módon kellett volna végrehajtaniuk. A Krisztus halálára előremutató áldozatok azt a célt szolgálták, hogy megőrizték a nép szívében az eljövendő Megváltóba vetett hitet, ezért rendkívül fontos volt, hogy az Úr erre vonatkozó utasításait szigorúan betartsák. A hálaáldozatok az Isten iránti hálát fejezték ki. Ennek az áldozatnak csak a kövérét kellett elégetni az oltáron; egy bizonyos, meghatározott rész a papot illette, de a nagyobb részt vissza kellett adni az áldozat bemutatójának, hogy barátai társaságában, az áldozati vendégségen fogyassza el. Így irányult minden szív hálával és hittel telve az eljövendő nagy áldozatra, aki elveszi majd a világ bűneit. {PP 576.1}

Ahelyett, hogy tisztelték volna a jelképes szolgálat ünnepélyességét, Éli fiai csak arra gondoltak, hogyan elégíthetnék ki kívánságaikat. Nem elégedve meg a hálaáldozatok nekik járó részével, többre tartottak igényt – és az évenkénti ünnepeken bemutatott áldozatok nagy száma alkalmat adott arra, hogy meggazdagodjanak a nép rovására. De nemcsak többet kívántak a jogosan őket illető résznél, hanem még azt sem akarták megvárni, hogy a kövérét áldozatként bemutassák Isten előtt. Ragaszkodtak hozzá, hogy azt a részt vehessék el, amelyik nekik tetszik, és ha megtagadták tőlük, azzal fenyegetőztek, hogy erőszakkal veszik el. {PP 576.2}

A papok részéről megnyilvánuló tiszteletlenség hamarosan megfosztotta a szolgálatot szent és ünnepélyes jelentőségétől, és a nép „megutálta az Úrnak áldozatát”. Az igazi nagy áldozatot, amelyre előre kellett volna tekinteniük, nem méltányolták már. „Igen nagy volt azért az ifjak bűne az Úr előtt.” {PP 576.3}

Ezek a hűtlen papok áthágták Isten törvényét, és szégyent hoztak szent szolgálatukra lealacsonyító szokásaikkal is. A nép közül sokan Hofni és Fineás gonosz eljárása miatt érzett felháborodásukban nem jöttek el többet az istentisztelet kijelölt helyére. Így azután az Isten rendelte szolgálatot megvetették és elhanyagolták, mert gonosz emberek bűnei kapcsolódtak hozzá; míg azok, akiknek szíve hajlott a rosszra, bátorítást nyertek a bűnök elkövetésére. Az istentelenség, feslettség és bálványimádás ijesztő méreteket öltött. {PP 576.4}

Éli súlyos hibát követett el, amikor megengedte, hogy fiai szent hivatalban szolgáljanak. Azzal, hogy ilyen vagy olyan ürüggyel mentegette őket, vakká vált bűneikkel szemben, amelyek végül olyan mértéket öltöttek, hogy többé már ő maga sem hunyhatott szemet fiai gonoszságai fölött. A nép panaszkodott erőszakos eljárásaik miatt, és a főpap bánattal és aggodalommal telt el. Nem mert tovább hallgatni. De fiai úgy nevelkedtek, hogy soha senki másra, csak önmagukra gondoltak, és most sem voltak tekintettel senkire. Látták apjuk bánatát, de kemény szívük érintetlen maradt. Hallották szelíd dorgálásait, ám nem hatott rájuk, és nem is változtattak gonosz útjaikon, bár figyelmeztették őket bűneik következményeire. {PP 577.1}

Ha Éli igazságosan bánt volna istentelen fiaival, megfosztatnak papi szolgálatuktól és halálra ítélik őket. Félte fiait a nyilvános megszégyenítéstől és elítéltetésétől, megengedte, hogy a legszentebb bizalmi állásokban maradjanak. Még mindig hagyta, hogy gonoszságuk az Isten szolgálatában romboljon, és olyan károkat okozzanak az igazság ügyének, amelyet azután évek hosszú során sem lehet helyrehozni. Izrael bírása elhanyagolta feladatát, de Isten kezébe vette az ügyet: „És eljött Istennek embere Élihez és ezt mondta neki: Így szól az Úr: Nem jelentettem-e ki magamat atyád házában, midőn Egyiptomban a fáraó házában valának? És kiválasztottam őt papnak Izrael minden nemzetségei közül magamnak, hogy áldozzon az én oltáromon, hogy füstölőszert füstölögtessen, hogy az efódot előttem viselje; és atyád házára bíztam Izrael fiainak minden tüzes áldozatát. Miért tapossátok meg az én véres áldozatomat és ételáldozatomat, melyet rendeltem e hajlékban? És te többre becsülöd fiadat, mint engem, hogy magatokat hizlaljátok az én népem, Izrael minden áldozatának elejével. Azért így szól az Úr, Izraelnek Istene: Jóllehet megmondottam, hogy a te házad és atyádnak háza mindörökké énelőttem jár, de most azt mondja az Úr, távol legyen tőlem, mert akik engem tisztelnek, azoknak tisztességet szerzek, akik azonban engem megutálnak, megutáltatnak... Támasztok azonban magamnak hűséges papot, ki kedvem és akaratom szerint cselekszik; és építek neki állandó házat, és az én felkentem előtt fog járni mindenkor.” {PP 577.2}

Isten azt vetette Éli szemére, hogy többre becsüli fiait az Úrnál. Éli inkább eltűrte, hogy az Izraelnek áldásul rendelt áldozat megvetett legyen, semhogy szégyent hozzon fiaira istentelen, utálatos tetteikért. Azok, akik a saját hajlamaikat követik, elvakult szeretetükben gyermekeik minden önző kívánságát kielégítve, s nem érvényesítik istenadta tekintélyüket, hogy megfeddjék a bűnt, ezzel kinyilvánítják, hogy inkább tisztelik gonosz gyermekeiket, mint Istent. Fontosabb számukra azok hírnevének védelme, mint Isten dicsőítése, kívánatosabb gyermekeik tetszése, mint Istené, és az, hogy az Ő szolgálatát a gonosznak még a látszatától is megóvják. {PP 578.1}

Isten Élit mint főpapot és Izrael bíróját felelősnek tartotta a nép erkölcsi és vallási állapotáért, különösen pedig fiai jellemének alakulásáért. Először enyhe intézkedésekkel kellett volna megkísérelnie, hogy megfékezze a gonoszságot, s ha ez eredménytelen marad, akkor a legkomolyabb eszközökkel kellett volna elfojtania a rosszat. De azzal, hogy nem róta meg a bűnt és nem szolgáltattott igazságot a bűnösnek, magára vonta Isten rosszállását. Már nem lehetett bízni abban, hogy tisztán tartja Izraelt. Azoknak, akiknek nincs bátorságuk kárhozatni a gonoszt, s hanyagságból vagy közönyösségből nem tesznek komoly erőfeszítéseket családjuk vagy Isten egyháza tisztaságának megőrzésére, felelniük kell majd kötelességük elmulasztásáért. Mások gonoszságaiért, amelyeket szülői vagy lelkipásztori tekintélyünk latba vetésével megakadályozhattunk volna, éppen úgy felelősek vagyunk, mintha magunk követtük volna el azokat. {PP 578.2}

Éli nem a család irányítására vonatkozó isteni szabályok szerint igazgatta házanépét, hanem saját elgondolását követte. Szemet hunyt fiai hibái és bűnei fölött gyermekkorukban, azzal áltatva magát, hogy idővel majd kinövik gonosz hajlamaikat. Sokan ma is hasonló hibát követnek el. Azt gondolják, hogy jobb utat ismernek a gyermeknevelésre, mint amit Isten adott igéjében. Erősítik gyermekeikben a rossz hajlamokat, amikor mentegetik őket: „Túl kicsi még, hogy megbüntessem. Várjunk, amíg nagyobb lesz, és megmagyarázhatom neki.” Hagyják erősödni a rossz szokásokat, amíg azok második természetté válnak. A gyermekek korlátozások nélkül nőnek fel, olyan jellemvonásokkal, amelyek átokként kísérik egész életüket, és fennáll a veszély, hogy mások is utánozzák őket. {PP 578.3}

Nincs nagyobb átok a családok számára, mint ha megengedjük a gyermekeknek, hogy a saját útjaikat járják. Ha lessük gyermekeink minden kívánságát, és teljesítjük azokat akkor is, amikor tudjuk, hogy nem szolgálja a javukat, a gyermekek hamarosan elveszítenek minden tiszteletet szüleik iránt, minden tiszteletet Isten vagy emberi tekintély iránt, és Sátán kénye-kedve szerint a hatalmába kerítheti őket. Egy rosszul irányított család

befolyása messzire kihat, végzetes az egész társadalomra nézve is. A gonoszság olyan áradatává dagadhat, amely családokra és nagyobb közösségekre is hatással van. {PP 579.1}

Az Éli családjában történtek igen messzire hatottak: a vezető nevelési módszereit Izrael-szerte követték, hanyagságának és kényelemszeretetének káros következménye otthonok ezreiben volt látható, amelyeket az ő példája formált. Egy otthon kereszténységének az a legjobb próbája, hogy milyen jellemek alakulnak a befolyása nyomán. A cselekedetek minden hitvallásnál ékebben beszélnek. Ha a magukat istenfélőnek vallók nem teszik a legkomolyabb, kitartó, lelkiismeretes erőfeszítéseket egy rendezett család kialakítására, ami az Istenbe vetett hit hatalmának bizonyossága, hanem ehelyett hanyagok a család irányításában és kielégítik gyermekeik romlott kívánságait, akkor úgy tesznek, mint Éli, és szégyent hoznak Krisztus ügyére, önmagukra, családjukra pedig pusztulást. S ha minden körülmények között nagy a szülők hűtlenségének bűne, tízszeresen nagyobb, amikor olyanok családjában fordul elő, akik tanításra hívtak el. Mert ha ők nem tudják kormányozni saját családjukat, rossz példájukkal sokakat félrevezetnek. Annyival nagyobb a bűnük másokénál, amennyivel felelősebb tisztséget töltenek be. {PP 579.2}

Isten azt ígérte, hogy Áron háza minden időben Őelőtte jár majd, s ezt az ígéretet ahhoz a feltételhez kötötte, hogy ők a szív egyszerűségével a szentély szolgálatára szentelik magukat és Istent dicsőítik minden útjukban, nem önmaguknak szolgálnak és nem követik saját hajlamaikat. Élit és fiait próbára tette Isten, de teljesen érdemtelennek találtattak a papság magasztos tisztségének betöltésére az Úr szolgálatában. Isten kijelentette: „Távol legyen tőlem.” Nem cselekedhetette meg a jót, ami a szándéka volt velük, mert elmulasztották megtenni a maguk részét. {PP 579.3}

A szent tisztségekben szolgálatot teljesítőknél olyan példát kell mutatniuk, hogy az istenfélelmet keltsen az emberekben és féljenek megsérteni Őt. Ha azok, akik „Krisztusért járnak követségben” (II. Kor. 5:20) és hirdetik az embereknek Isten kegyelme és megbocsátása üzenetét, önző vagy érzéki kívánságaik kielégítésének leplezésére használják szent elhívásukat, a Sátán leghatékonyabb eszközeivé teszik magukat. Hofnihoz és Fineáshoz hasonlóan utálatossá teszik az emberek előtt „az Úrnak áldozatát”. Egy ideig talán titkon úzhatják a gonoszságot, de amikor végül igazi jellemük nyilvánvalóvá lesz, megrázza a népet, megingatja hitüket, ami gyakran a vallás iránti bizalom elvesztéséhez vezet. Bizalmatlanok lesznek mindenkivel szemben, aki azt állítja, hogy Isten igéjét tanítja. Krisztus igaz szolgájának üzenetét kételkedéssel fogadják. Mindig felmerül a kérdés: „Nem bizonyul-e majd ez az ember is olyannak, mint az, akit annyira szentnek gondoltunk, és olyan romlottnak találtunk végül?” Így Isten igéje elveszti az emberek lelkére gyakorolt hatását. {PP 580.1}

Éli ünnepélyes és félelmetes szavakkal fedtte meg fiait – olyan szavak hangzottak el, melyeken mindenkinek el kellene gondolkodnia, aki tisztséget visel: „Ha ember embertársa ellen vétkezik, megítéli az Isten. De ha az Úr ellen vétkezik az ember, ki lehetne érette közbenjáró?” Ha bűneik csak embertársaikat sértették volna, büntetés kiszabásával és jóvátétel megkövetelésével engesztelést szerezhettek volna a bíró, és a bűnösök bocsánatot nyerhettek volna. Vagy ha nem szándékosan vétkeznek, bűnért való áldozatot mutathattak volna be érdekükben. De bűnük annyira egybefonódott a Magasságos papjaiként teljesített szolgálatukkal a bűnért való áldozat bemutatásában, Isten művét annyira megszenteltelítették és meggyalázták a nép előtt, hogy számukra már nem volt többé bocsánat. Saját atyjuk, bár főpap volt, sem mert értük közbenjárni, nem menthette meg őket a szent Isten haragjától. Minden bűnös között azok a legvétkesebbek, akik szégyent hoznak azokra az eszközökre, amelyeket a menny az emberiség megváltására rendelt – akik „önmaguknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák Őt” (Zsid. 6:6). {PP 580.2}